

Канд. екон. наук Скрипник Н. Є., Маковецька А. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ТОРГІВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН КРАЇН У КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Міжнародне регулювання торговельно-економічних відносин між країнами – це важлива тема, яка набирає все більшої актуальності у світлі глобалізації економіки, та інтеграційних процесах, що прискорюється. Незважаючи на те, що існують різні міжнародні організації, такі як СОТ та ОЕСР, які займаються регулюванням міжнародної торгівлі та економічних відносин між країнами, деякі проблеми все ще залишаються невирішеними. Якщо є пункт, з яким згодні більшість економістів, то це те, що торгівля між країнами робить світ багатшим. Тим не менш, міжнародна торгівля може бути одним із найспірніших політичних питань як усередині країни, так і між урядами [1].

Вартість світової торгівлі зросла протягом першого кварталу 2022 року, хоча її зростання продовжувало сповільнюватися. Загалом вартість світової торгівлі досягла рекордного рівня в 7,7 трильйона доларів США в першому кварталі 2022 року, збільшившись приблизно на 1 трильйон доларів США порівняно з першим кварталом 2021 року та приблизно на 250 мільйонів доларів США порівняно з четвертим кварталом 2021 року.

Більша частина зростання торгівлі товарами протягом останнього року була номінальною. У першому кварталі 2022 року вартість торгівлі була приблизно на 30 відсотків вищою, ніж допандемічний рівень 2019 року. Навпаки, обсяги торгівлі зросли значно меншою мірою (приблизно на 6 відсотків). Розбіжність між значеннями та обсягами зумовлена зростанням цін на товари, особливо на енергоносії, та загальною інфляцією [1].

Волатильність цін на сировинні товари та геополітичні фактори також продовжуватимуть робити розвиток торгівлі невизначеним. Загалом на розвиток світової торгівлі до кінця 2022 року, ймовірно, вплинуть такі фактори:

Прогнози економічного зростання на 2022 рік переглядаються в бік зниження через зростання процентних ставок, інфляційний тиск у багатьох економіках і негативні глобальні економічні наслідки конфлікту в Україні. Цілком ймовірно,

що світова торгівля відобразатиме ці макроекономічні тенденції зі зниженням зростання торгівлі.

Конфлікт в Україні чинить подальший висхідний тиск на міжнародні ціни на енергоносії та сировинні товари. У короткостроковій перспективі через нееластичний глобальний попит на продукти харчування та енергоносії зростають ціни на продукти харчування та енергію ймовірно призведе до вищих обсягів торгівлі та дещо менших обсягів торгівлі. Очікується, що структура торгівлі відобразатиме зростаючий світовий попит на екологічно стійкі продукти. Хоча є наслідки, що вплинуть на торгівлю в середньостроковій та довгостроковій перспективах, деякі з них можуть матеріалізуватися вже протягом 2022 року.

Це значною мірою залежатиме від реалізації державної політики, що регулює торгівлю продуктами з інтенсивним вмістом вуглецю. Постійно високі ціни на енергоносії також можуть призвести до загального зростання попиту та торгівлі продуктами, необхідними для підтримки більш екологічних альтернатив енергії.

Більшість економічних секторів зафіксували суттєве зростання вартості торгівлі в першому кварталі 2022 року порівняно з минулим роком. Високі ціни на паливо зумовлені значним зростанням вартості торгівлі в енергетичному секторі. Зростання торгівлі також було вище середнього для металів і хімікатів. Навпаки, торгівля в транспортному секторі продовжує обтяжуватися приглушеними замовленнями на літаки. Торгівля комунікаційним обладнанням також залишилася нижче рівня 2021 і 2019 років. Нарешті, глобальний дефіцит напівпровідників і збої в логістиці продовжують негативно впливати на торгівлю дорожніми транспортними засобами та точними приладами [2].

У глобальній політичній грі в шахи тарифи та санкції стали улюбленим способом багатьох країн виразити несхвалення політики та поведінки іншої країни без ризику військової участі. Таким чином, канали глобальної торгівлі перетворилися на приголомшливе набір правил і обмежень, що постійно змінюються, перетворюючи відповідність – у багатьох місцях – на юридичне та логістичне мінне поле.

Наприклад, триваючі торговельні суперечки між США та Китаєм впливають на компанії практично в усіх галузях промисловості, а ширші тарифи США на сталь та алюміній спонукали такі країни, як Канада, Мексика, Індія та Туреччина, ввести у відповідь власні тарифи на різноманітні американські товари. Отже, не

дивно, що країною з найбільшою кількістю компаній, які постраждали від відповідних тарифів, є США (69%). Водночас у ЄС та Великобританії 39% компаній вважають відповідні мита одним із головних факторів, що впливають на їхній бізнес, у той час як лише 36% компаній у країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону так вважають, і ще менше компаній (30%) у Латинській Америці бачать тарифи як головне занепокоєння.

Подібна динаміка спостерігається, якщо врахувати величезну кількість санкцій, накладених на країну-агресор за її військове вторгнення в Україну. Половина компаній у США, ЄС і Великій Британії назвали регуляторні зміни, пов'язані з санкціями до країни-агресора, основними чинниками, які зараз впливають на їхній бізнес і митні системи. Проте в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні лише 26% компаній заявили, що санкції проти країни-агресора впливають на їхні митні системи, а в Латинській Америці лише 20% компаній назвали ці санкції проблемою системи [3].

Однією з головних змін у міжнародній торгівлі останніми роками стало збільшення внутрішнього споживання у країнах. Країни, такі як Китай, Індія та Бразилія стали важливими експортерами товарів і послуг, а також споживачами на світових ринках. Це дозволяє їм покращувати свої економіки та підвищувати рівень життя своїх громадян.

Однак, незважаючи на позитивні тенденції у міжнародній торгівлі, вона все ще стикається з викликами та перешкодами. Деякі країни продовжують застосовувати торгові бар'єри, такі як мита та квоти, що обмежує доступ до їх ринків. Також важливо відзначити, що нерівність у світовій торгівлі залишається проблемою.

Глобальна торгова система відчуває все більший тиск, оскільки вона переживає збої, пов'язані з триваючою пандемією, торговими спорами та вторгненням країни-агресора в Україну. Підхід США до торгівлі також піддається деяким політикам і зацікавленим групам, які вважають міжнародну торгівлю шкідливою для американських працівників.

Список використаних джерел:

1. International trade: commerce among nations. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/Series/Back-to-Basics/Trade>. (Дата звернення : 15.03.2023).

2. Inflation and rising commodity prices drive global trade. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/ditcinf2022d2_en.pdf. (Дата звернення : 15.03.2023).
3. Global Trade Report 2022. URL: <https://www.thomsonreuters.com/en/reports/global-trade-report-2022.html>. (Дата звернення: 15.03.2023)

Стародуб Д. С., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ:

ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ

Зв'язок між технологічним прогресом та міжнародною торгівлею стає все важливішим у наш час. Цифрова трансформація змінює спосіб, яким ми торгуємо, і створює нові можливості для підприємств. З одного боку, цифрові технології дозволяють підприємствам знизити витрати, покращити ефективність і прискорити процеси торгівлі. З іншого боку, вони створюють нові ризики, пов'язані з кібербезпекою, конфіденційністю та зменшенням кількості робочих місць.

Однак цифрова трансформація – це не тільки справа приватного сектору. Уряди також грають важливу роль у регулюванні та захисті від ризиків, пов'язаних з цифровою трансформацією міжнародної торгівлі. Розглянемо переваги та ризики цифрової трансформації світової торгівлі, а також роль, яку грають державні органи у цьому процесі.

Цифрові технології значно змінюють характер та обсяги міжнародної торгівлі. Цифрові технології дозволяють підприємствам знизити витрати, покращити ефективність та прискорити процеси торгівлі. Наприклад, електронна комерція стала дуже популярною формою здійснення торгівлі, що дозволяє підприємствам продавати товари та послуги не тільки на внутрішньому ринку, а й за кордоном. Це збільшує масштаби торгівлі та дозволяє компаніям займати лідерські позиції на ринку.

Розглянемо показник індекс інтенсивності диджиталізації (ДИІ). Цей показник вимірює використання різних цифрових технологій на рівні підприємства.

У табл. 1 показано індекс інтенсивності диджиталізації великих, середніх та малих підприємств в ЄС у 2021 році. Він також показує ступінь проникнення та швидкість впровадження різних технологій, які відстежує індекс інтенсивності